

Svar på skriftligt spørgsmål om att förhindra att Finlands grundvattenresurser hamnar i privat utländsk ägo

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 474/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Ville Tavio /saf:

Vad avser regeringen göra för att säkerställa att Finlands grundvattenresurser inte hamnar i privat utländsk ägo?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Grundvattnet är en finsk nationalegendom som inte ägs av någon. Det gällande vatten- och vattentjänstregelverket säkerställer att grundvattnet bevaras som en nationell naturresurs och att priset för vattentjänster bibehålls skäligt. Som en del av den nationella reformen av vattentjänsterna som jord- och skogsbruksministeriet tillsatt, utreds under våren 2020 hur den nuvarande vattentjänstlagstiftningen fungerar samt internationella erfarenheter av tillsynen av vattentjänstverkens ekonomi och funktion. Med utredningen som grund kommer behoven av att se över lagstiftningen bedömas.

Vattenlagen (587/2011) säkerställer hållbart utnyttjande av vattenresurser i Finland. Grundvattenresurser kan utnyttjas under förutsättning att vattenresursernas mängd eller kvalitet inte ändras på ett skadligt sätt, att vattnet räcker i första hand för att trygga tillgången på hushållsvatten och att vatten tas inom de gränser som förnyelsen av vattenresurserna tillåter.

Enligt vattenlagen kan inte äganderätt hävdas till vattnet i marken. Varken utländska och eller inhemska parter kan därmed enligt lagen få äganderätt till vattennaturresurser.

I vattenlagen stadgas om grunder för att kunna få tillgång till vatten på eget eller annans område. För uttag av grundvatten krävs tillstånd som beviljas av regionförvaltningsverket, om uttaget av vatten kan påverka mängden eller kvaliteten på grundvattnet negativt. Uttag av vatten för vattentjänstverks behov eller för den som levererar vatten till vattentjänstverk kräver dock alltid tillstånd, oberoende av konsekvenser.

I tillståndet att ta vatten enligt vattenlagen bestäms för vilket ändamål grundvattnet får användas. För vattentjänstverk beviljas tillstånd att ta vatten för att framställa hushållsvatten och distribuera detta i sitt nät för samhällets behov. Ett vattentjänstverk kan inte enligt tillståndet använda vatten till annat ändamål.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 474/2019 rd

I vattenlagen bestäms också hur olika slags behov av att ta vatten jämkas samman. När tillstånd att ta vatten beviljas tillämpas en företrädesordning (4 kap. 5 § i vattenlagen). Om vattnet inte förslår för alla behov, ska i första hand den lokala användningen tryggas, det vill säga uttag av vatten för sedvanlig förbrukning på enskilda fastigheter och för samhällets vattentjänster på orten. När dessa behov är tillgodosedda kan tillstånd beviljas för annan användning på orten, till exempel för lokal industri, samt tillstånd för samhällets vattentjänster på områden utanför orten. Sist i företrädesordningen kommer uttag av vatten för bland annat industrins behov utanför orten.

Vattentjänstens avgifter bestäms i lagen om vattentjänster (119/2001). Avgifterna ska vara tillräckliga för att täcka de kostnader som vattentjänsterna medför. Enligt lagen ska avgifterna vara skäliga och rättvisa. I avgifterna får ingå högst en skälig avkastning på kapitalet. Vattentjänstverk ska upprätta en sådan verksamhetsberättelse som avses i bokföringslagen. I verksamhetsberättelsen ska i begriplig form återges bokslutsuppgifter samt lämnas uppgifter om nyckeltal för vattentjänsternas prisnivå, effektivitet, kvalitet och lönsamhet. Verket ska publicera dessa uppgifter samt priserna och prissättningsgrunderna för sina vattentjänster i datanätet.

Helsingfors 20.2.2020

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä